

CYPRVS AETERNA

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων

ΘΕΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Παροχή οικονομικών ωφελημάτων προς ανήλικα άτομα με αναπηρία σε ευρωπαϊκές χώρες

**Αίτημα από: Αντρέα Φακοντή,
βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου**

Εποπτεία έρευνας: Ανθή Τοφαρή
Έρευνα από: Αντιγόνη Χάσικου

Απρίλιος 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	2
Ανάλυση-πόρισμα από τη μελέτη των απαντήσεων	3-4
Πίνακας συνοπτικών απαντήσεων ανά χώρα και ερώτημα	5-26
Παράρτημα 1: Ερώτημα Τομέα Ερευνών και Μελετών προς το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης	27-28
Παράρτημα 2: Ανάθεση έρευνας από βουλευτή	29

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με επιστολή του ο βουλευτής εκλογικής περιφέρειας Πάφου του Α.Κ.Ε.Λ.-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Αντρέας Φακοντής ζήτησε τη διεξαγωγή από τον Τομέα Ερευνών και Μελετών έρευνας και την ετοιμασία σχετικού σημειώματος αναφορικά με την παροχή οικονομικών ωφελημάτων σε ανήλικα άτομα με αναπηρία σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

Στα πλαίσια των πιο πάνω στάλθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD), που περιλάμβανε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Υπάρχει νομοθεσία αναφορικά με την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα ανάπηρα άτομα;
2. Αν ναι, ποια είναι αυτά τα οικονομικά ωφελήματα/επιδόματα;
3. Ποιος ο βαθμός αναπηρίας που αποτελεί κριτήριο, ώστε να καταστεί ένα ανήλικο άτομο με αναπηρία δικαιούχο οικονομικού ωφελήματος/επιδόματος;
4. Υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια (περυσιακά στοιχεία και εισοδήματα γονέων) για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα άτομα με αναπηρία;

Στη συνέχεια παρατίθεται η ανάλυση-πόρισμα που προκύπτει από τη μελέτη των σχετικών με τα πιο πάνω ερωτήματα απαντήσεων που διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων από το ECPRD.

Ακολούθως παρατίθενται συνοπτικά, ανά χώρα και ερώτημα, όλες οι απαντήσεις των ευρωπαϊκών χωρών. Οι αναλυτικές απαντήσεις έχουν αποσταλεί στον βουλευτή ηλεκτρονικά.

ΑΝΑΛΥΣΗ-ΠΟΡΙΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΑΝ ΣΕ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης μας διαβίβασε τις απαντήσεις 19 ευρωπαϊκών χωρών που ανταποκρίθηκαν στο ερώτημα που έθεσε ο κ. Φακοντής (*ECPRD Request: 4209*). Από τις εν λόγω απαντήσεις προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Νομοθεσία για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα ανάπηρα άτομα

Και στις 19 χώρες που απάντησαν δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία που να ρυθμίζει τα δικαιώματα των ανήλικων ανάπηρων ατόμων. Ωστόσο, πρόνοιες για τα δικαιώματα των ανήλικων ανάπηρων ατόμων και τις παροχές προς τις οικογένειές τους περιλαμβάνονται σε άλλες νομοθεσίες που επιλαμβάνονται θεμάτων κοινωνικής πρόνοιας, οικογενειακών επιδομάτων/ωφελημάτων, δικαιωμάτων ατόμων με αναπηρία/ασθένεια κ.ά.

2. Οικονομικά ωφελήματα/επιδόματα

Τα κυριότερα οικονομικά ωφελήματα/επιδόματα για ανήλικα ανάπηρα άτομα που αναφέρονται στις απαντήσεις είναι τα ακόλουθα:

- **Επίδομα φροντίδας** (Αυστρία, Ηνωμένο Βασίλειο, Κροατία, Λετονία, Μαυροβούνιο, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Φινλανδία).
- **Επίδομα αναπηρίας** (Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Μαυροβούνιο, Πορτογαλία, Φινλανδία).
- **Προγράμματα οικονομικής στήριξης για άτομα με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια** (Ελλάδα).
- **Επίδομα εκπαίδευσης** (Γαλλία, Εσθονία, Λιθουανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία).
- **Αυξημένο οικογενειακό επίδομα ή επίδομα τέκνου** (Αυστρία, Γαλλία, Δανία, Ισπανία, Κροατία, Λετονία, Λιθουανία, Μαυροβούνιο, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία).
- **Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη** (Ισπανία, Λιθουανία, Μαυροβούνιο, Ουγγαρία, Φινλανδία).
- **Παροχή υποβοηθητικού τεχνολογικού εξοπλισμού** (Δανία, Εσθονία, Φινλανδία).
- **Φορολογικές εκπτώσεις** (Αυστρία, Ρουμανία).
- **Επίδομα στέγασης ή/και βοήθεια για δημιουργία υποδομών στον χώρο διαμονής** (Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Φινλανδία).
- **Δημοτικές υπηρεσίες** (Δανία, Ουγγαρία, Φινλανδία).

3. Βαθμός αναπηρίας που αποτελεί κριτήριο, ώστε να καταστεί ένα ανήλικο άτομο με αναπηρία δικαιούχο οικονομικού ωφελήματος/επιδόματος

Ο βαθμός αναπηρίας και τα κριτήρια διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Στις περισσότερες χώρες η αξιολόγηση του ανήλικου ανάπηρου ατόμου γίνεται από ειδική επιτροπή/συμβούλιο και τα επιδόματα/ωφελήματα παρέχονται με βάση τις ανάγκες του ανήλικου ανάπηρου ατόμου που απορρέουν από την αναπηρία/ασθένειά του.

Σε αρκετές χώρες καθορίζεται ένας κατώτατος βαθμός αναπηρίας ως προϋπόθεση για την καταβολή ωφελημάτων/επιδομάτων.

4. Εισοδηματικά κριτήρια για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα άτομα με αναπηρία

Σε κάποιες χώρες (Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ισπανία, Λιθουανία, Ολλανδία, Σλοβενία) δεν υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια για την παροχή επιδομάτων/ωφελημάτων σε ανήλικα ανάπηρα άτομα, σε κάποιες χώρες (Πορτογαλία, Σλοβακία) αναφέρονται εισοδηματικά κριτήρια για την παροχή των επιδομάτων/ωφελημάτων και σε κάποιες χώρες τα εισοδηματικά κριτήρια αφορούν μόνο μερικά από τα επιδόματα/ωφελήματα (Ηνωμένο Βασίλειο, Κροατία, Λετονία, Ουγγαρία, Πολωνία, Φινλανδία). Τέλος, κάποιες χώρες (Αυστρία, Γαλλία, Μαυροβούνιο, Ρουμανία) δεν απάντησαν στο ερώτημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΜΑ

ΧΩΡΑ	Νομοθεσία για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα ανάπηρα άτομα	Οικονομικά ωφελήματα/επιδόματα	Βαθμός αναπηρίας που αποτελεί κριτήριο, ώστε να καταστεί ένα ανήλικο ανάπηρο άτομο δικαιούχος οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων	Εισοδηματικά κριτήρια
 <p>Αυστρία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Οικογενειακής Αγωγής • Νόμος για Περίθαλψη/Φροντίδα • Νόμος περί Ασφάλισης Συντάξεων του Αρμόδιου Φορέα Ασφάλισης Συντάξεων 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Αύξηση οικογενειακού επιδόματος κατά €155.90 μηνιαίως</u> από 1/1/2018, το οποίο χορηγείται στους λήπτες οικογενειακού επιδόματος και μπορεί να χορηγηθεί και αναδρομικά για μέγιστο χρονικό διάστημα 5 ετών. • <u>Επίδομα φροντίδας</u> (απαιτείται βεβαίωση της ανάγκης για φροντίδα τουλάχιστον 65 ωρών μηνιαίως). Η ανάγκη για φροντίδα αξιολογείται από γιατρό ή νοσηλεύτη και διαβαθμίζεται σε 7 επίπεδα. Το 2019 το επίδομα φροντίδας για το 1^ο επίπεδο ανερχόταν σε €157,30 και για το 7^ο επίπεδο €1.688,90. • <u>Σε εξαιρετικά δύσκολες περιπτώσεις</u> όπου υπάρχουν αυξημένες ανάγκες για φροντίδα και μακροχρόνια περίθαλψη <u>επιδοτείται η φροντίδα για επιπλέον 50 ώρες μηνιαίως έως το 7^ο έτος και επιπλέον 75 ώρες μηνιαίως έως το 15^ο έτος.</u> • <u>Συνέχιση της παροχής επιδόματος ορφάνιας</u> σε άτομα με αναπηρία μετά το 18^ο έτος ηλικίας τους, όταν το άτομο είναι ανίκανο για εργασία, το ύψος του οποίου ανέρχεται στο 40% του επιδόματος ορφάνιας, όταν το άτομο είναι ορφανό από έναν γονέα, και 60% σε περιπτώσεις ορφάνιας και από τους δύο γονείς. • Γονείς που έχουν την ευθύνη για τη φροντίδα του ανήλικου ανάπηρου παιδιού τους και δεν 	<p>Ο βαθμός αναπηρίας πρέπει να είναι τουλάχιστον 50% και να βεβαιώνεται από ειδικό γιατρό διορισμένο από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Προστασίας Καταναλωτών.</p>	<p>Δεν απαντήθηκε.</p>

		<p>μπορούν να εργαστούν ή εργάζονται μερικώς δικαιούνται <u>δωρεάν κοινωνική ασφάλιση για σκπούς σύνταξης</u>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Φοροαπαλλαγές</u> για έξοδα παιδιών με αναπηρία, από €75 έως €243 αναλόγως του βαθμού αναπηρίας. 		
 Γαλλία	Δεν απαντήθηκε.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα εκπαίδευσης</u> για κάλυψη αναγκών εκπαίδευσης και φροντίδας παιδιών με αναπηρία, το οποίο παρέχεται στους έχοντες εξαρτώμενο <u>παιδί με αναπηρία κάτω των 20 χρονών</u>. Το επίδομα αυτό δεν παρέχεται σε περιπτώσεις παιδιών που διαμένουν σε σχολεία, όπου όλα τα έξοδα καλύπτονται από το ασφαλιστικό σύστημα υγείας, το κράτος ή τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας. Η <u>διάρκεια παροχής</u> του επιδόματος καθορίζεται από τον βαθμό αναπηρίας και τις πιθανότητες βελτίωσης της κατάστασης του παιδιού και κυμαίνεται από 2 έως 5 χρόνια ή για απεριόριστο χρόνο μέχρι την ενηλικίωση του παιδιού. • <u>Συμπληρωματικό επίδομα</u> αναλόγως του βαθμού αναπηρίας και των αναγκών, το οποίο κυμαίνεται από €132 έως και €1.254 μηνιαίως. 	<ul style="list-style-type: none"> • 80% ή • 50% έως 79% για παιδιά που βρίσκονται σε ίδρυμα ή λαμβάνουν κατ' οίκον φροντίδα. 	Δεν απαντήθηκε.
 Δανία	Στο Νόμο περί Κοινωνικών Υπηρεσιών προνοείται ποικιλία προγραμμάτων στήριξης ατόμων με αναπηρίες.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Παροχή βοήθειας για κάλυψη πρόσθετων εξόδων</u> στους γονείς παιδιών κάτω των 18 ετών με σωματική/νοητική αναπηρία ή με χρόνια ασθένεια, π.χ. ο δήμος καλύπτει τα έξοδα επιδιορθώσεων/απαραίτητων αλλαγών στην οικοδομή/χώρο που διαμένει το παιδί, έτσι που να 	Σωματική/νοητική αναπηρία ή χρόνια ασθένεια, χωρίς να διευκρινίζεται ο βαθμός.	Δεν υπάρχουν.

		<p>διευκολύνεται η διαβίωση και η κινητικότητα του στον χώρο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Καταβολή αποζημίωσης εισοδήματος</u> από τον δήμο σε άτομα που φροντίζουν και έχουν υπό την ευθύνη τους στον χώρο κατοικίας τους παιδιά με σωματική/νοητική αναπηρία ή χρόνια ασθένεια. 		
 Ελλάδα	<p><u>Δεν υπάρχει νομοθεσία ειδικά για ανήλικα ανάπηρα άτομα.</u> Υπάρχει νομοθεσία (Ν. 4512/2018) που αφορά προνοιακές παροχές σε χρήμα για άτομα με αναπηρία. Αρμόδιος φορέας υλοποίησης είναι ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). Ο ΟΠΕΚΑ τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.</p>	<p><u>Εννέα προγράμματα οικονομικής στήριξης εφαρμόζονται από τον ΟΠΕΚΑ για ανάπηρα άτομα:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίδομα κίνησης σε παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους. • Διατροφικό επίδομα σε νεφροπαθείς, άτομα που έχουν υποστεί μεταμόσχευση καρδιάς, ήπατος κ.λπ. • Οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά αναπηρία. • Οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση. • Οικονομική ενίσχυση παραπληγικών, τετραπληγικών και ακρωτηριασμένων ανασφάλιστων και ασφαλισμένων του δημοσίου. • Ενίσχυση ατόμων με συγγενή αιμολυτική αναιμία (μεσογειακή - δρεπανοκυτταρική - μικροδρεπανοκυτταρική κ.λπ.) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κ.λπ.), Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (AIDS). • Οικονομική ενίσχυση κωφών και βαρήκων ατόμων. Σε ανήλικα άτομα με βαθμό αναπηρίας 67% παρέχεται επίδομα €362 μηνιαίως. • Οικονομική ενίσχυση ατόμων με αναπηρία όρασης. 	<p>Τα κριτήρια που καθορίζουν τον βαθμό αναπηρίας είναι τα ίδια που ισχύουν και για τους ενήλικους αναπήρους και έχουν ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50% για διαβητικούς τύπου 1 και ινσουλινοεξαρτώμενους. • 80% και άνω για περιπτώσεις χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας τελικού σταδίου. • 80% και άνω για άτομα με σοβαρή νοητική αναπηρία, με δείκτη νοημοσύνης κάτω από 34 ή με σύνδρομο Down ή αυτιστικά άτομα ή άτομα που πάσχουν από άλλα γενετικά σύνδρομα. • 67% για παραπληγικούς, τετραπληγικούς ή ακρωτηριασμένους. • 67% για πάσχοντες από θαλασσαιμία, αιμοσφαιρινοπάθεια, δρεπανοκυτταρική αναιμία, ομοζυγωτική δρεπανοκυτταρική αναιμία, μικροκερατοειδή αναιμία. 	<p>Δεν υπάρχουν.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομική ενίσχυση ατόμων με εγκεφαλική παράλυση ύψους €697 μηνιαίως ανεξαρτήτως του βαθμού αναπηρίας. • Οικονομική ενίσχυση ασθενών και αποθεραπευθέντων χανσενικών και μελών των οικογενειών τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • 50% για πάσχοντες από αιμοφιλία Α, αιμοφιλία Β, συγγενείς αιμορραγικές παθήσεις, AIDS ή άτομα με πρωτογενή ανοσοανεπάρκεια αντισωμάτων. • 67% για άτομα με κώφωση ή απώλεια ακοής. • 80% για τυφλούς. • Δεν απαιτείται βαθμός αναπηρίας για άτομα με εγκεφαλική παράλυση και χανσενικά άτομα. • 80% για άτομα με ακρωτηριασμένα τα κάτω ή άνω άκρα ή άτομα με παράλυση στα κάτω άκρα. 	
 Εσθονία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Κοινωνικών Παροχών για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες. • Νόμος περί Κοινωνικής Πρόνοιας (ανήλικα ανάπηρα άτομα). 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα ανάπηρου παιδιού</u>, το οποίο καταβάλλεται μηνιαίως σε <u>ανάπηρα παιδιά κάτω των 16 χρόνων</u> για κάλυψη εξόδων που απορρέουν από την αναπηρία τους και για δράσεις που προβλέπονται στο πλάνο αποκατάστασης. Το ύψος του επιδόματος αντιστοιχεί σε ποσοστό 270% του κοινωνικού ωφελήματος για παιδιά με μέτρια αναπηρία (€69,04 κατά το 2019) και σε ποσοστό 315% του κοινωνικού ωφελήματος για παιδιά με σοβαρή/βαριά αναπηρία (€80,55 κατά το 2019). • <u>Εκπαιδευτικό επίδομα</u>, το οποίο καταβάλλεται σε παιδιά που φοιτούν σε ανώτερες τάξεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το εκπαιδευτικό επίδομα δεν καταβάλλεται για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Καταβάλλεται σύμφωνα με τις πραγματικές πρόσθετες δαπάνες του ατόμου σε 	<p>Ο βαθμός αναπηρίας παιδιών κάτω των 16 χρόνων καθορίζεται ανάλογα με την ανάγκη για προσωπική φροντίδα, καθοδήγηση ή εποπτεία ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Βαριά αναπηρία</u> ορίζεται η απώλεια ή ανωμαλία στην ανατομική, φυσιολογική ή νοητική δομή του ανθρώπινου οργανισμού που έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη του ατόμου για συνεχή προσωπική φροντίδα, καθοδήγηση και συνοδεία για 24 ώρες την ημέρα. • <u>Σοβαρή αναπηρία</u> ορίζεται η απώλεια ή ανωμαλία στην ανατομική, φυσιολογική ή νοητική 	Δεν υπάρχουν.

		<p>ποσό που αντιστοιχεί στο 25%-100% του κοινωνικού ωφελήματος (€6,39 - €25,57).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Πρόσθετα ωφελήματα από τοπικές κυβερνήσεις:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Παιδιά κάτω των 17 χρονών δικαιούνται <u>υπηρεσίες στήριξης για φροντίδα και μεταφορά</u>. Οι ανάγκες για στήριξη πρέπει να αξιολογούνται σε επίπεδο τοπικής κυβέρνησης από ειδικό και να συνάδουν με το σχέδιο αποκατάστασης του παιδιού. ➤ Επίδομα για <u>τεχνική βοήθεια</u> σε περίπτωση που συστήνεται από γιατρό ή από κέντρο/ίδρυμα αποκατάστασης. 	<p>δομή του ανθρώπινου οργανισμού που έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη του ατόμου για προσωπική φροντίδα, καθοδήγηση και συνοδεία για 24 ώρες ανά 2 μέρες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Μέτρια αναπηρία</u> ορίζεται η απώλεια ή ανωμαλία στην ανατομική, φυσιολογική ή νοητική δομή του ανθρώπινου οργανισμού που έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη του ατόμου για τακτική προσωπική φροντίδα ή συνοδεία εκτός της κατοικίας του τουλάχιστον μια φορά τη βδομάδα. 	
 <p>Ηνωμένο Βασίλειο</p>	<p>Νομοθεσία περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (μετά το 16^ο έτος της ηλικίας του ο νέος ανάπηρος μπορεί να διεκδικήσει αυτοτελώς παροχές).</p>	<p><u>Αναπηρικό επίδομα διαβίωσης</u>, το οποίο διακρίνεται σε επίδομα φροντίδας και επίδομα κινητικότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα φροντίδας</u> καταβάλλεται αναλόγως του βαθμού αναπηρίας και το ύψος του εβδομαδιαίως ανέρχεται σε £23,20 (χαμηλό) ή £58,70 (μέτριο) ή £87,65 (υψηλό). Καταβάλλεται από την ηλικία των τριών μηνών ή από τη γέννηση του παιδιού, σε περιπτώσεις που το παιδί χρειάζεται συνεχή προσωπική φροντίδα και εποπτεία λόγω της αναπηρίας του. • <u>Επίδομα κινητικότητας</u> καταβάλλεται αναλόγως του προβλήματος του παιδιού σε δύο επίπεδα: Υψηλό για ανάπηρα παιδιά από 3 χρονών και άνω που δεν μπορούν να περπατήσουν ή έχουν δυσκολίες στο βάδισμα (£61,20 εβδομαδιαίως) και χαμηλό για παιδιά από 5 χρονών και άνω 	<p>Κριτήρια για την παροχή επιδόματος <u>με βάση τις συνιστώσες «φροντίδα» και «κινητικότητα» ως ακολούθως:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Το επίδομα φροντίδας</u> καταβάλλεται ανάλογα με τις ανάγκες του παιδιού σε τρία επίπεδα ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Χαμηλό</u> - το παιδί χρήζει μερικής φροντίδας κατά τη διάρκεια της ημέρας. ➤ <u>Μέτριο</u> - το παιδί χρήζει συχνής βοήθειας και σταθερής εποπτείας κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύκτας ή και βοήθειας κατά τη διαδικασία αιμοκάθαρσης. 	<p>Στις περιπτώσεις που το εισόδημα της οικογένειας είναι χαμηλό, οι γονείς ενισχύονται οικονομικά ή επιχορηγούνται για τα έξοδα κατοικίας ή ενοικίου.</p>

		που περπατούν, αλλά χρειάζονται επιπλέον καθοδήγηση και συνοδεία σε εξωτερικούς χώρους (£23,20 εβδομαδιαίως).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Υψηλό</u> - το παιδί χρήζει βοήθειας ή καθοδήγησης μέρα και νύκτα ή είναι μόνιμα άρρωστο. • Το <u>επίδομα κινητικότητας</u> καταβάλλεται αναλόγως του επιπέδου βοήθειας που έχει ανάγκη το παιδί ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>Χαμηλό</u> - το παιδί μπορεί να περπατά, αλλά χρήζει βοήθειας και συνοδείας σε εξωτερικούς χώρους. ➤ <u>Υψηλό</u> - το παιδί δεν μπορεί να περπατά ή μπορεί να περπατά διανύοντας μικρή μόνο απόσταση ή το περπάτημα πιθανόν να επιδεινώνει την υγεία του ή είναι τυφλό ή έχει μειωμένη όραση. 	
 Ισπανία	<p>Βασιλικό Διάταγμα 1/2013/Νόμος για τα Δικαιώματα και την Κοινωνική Ένταξη Ατόμων με Αναπηρίες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σύμφωνα με τη νομοθεσία, άτομα με αναπηρία έχουν <u>κοινωνικά και οικονομικά ωφελήματα, όπως δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, επίδομα κινητικότητας, παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών αποκατάστασης.</u> • Για σκοπούς ορισμού της πολύτεκνης οικογένειας, ένα παιδί με αναπηρία ισοδυναμεί με 2 παιδιά. Πολύτεκνη οικογένεια θεωρείται η οικογένεια με 3 ή περισσότερα παιδιά. • Γονείς που έχουν παιδί με αναπηρία κάτω των 18 ετών λαμβάνουν <u>χρηματικό επίδομα €1.000 ετησίως.</u> 	<p>Βαθμός αναπηρίας ίσος ή μεγαλύτερος του <u>33%</u>.</p>	<p>Δεν υπάρχουν.</p>

Κροατία

Νόμος περί Κοινωνικής Πρόνοιας.

- Προσωπικό επίδομα αναπηρίας παρέχεται σε άτομο με σοβαρή αναπηρία ή άτομο με σοβαρά προβλήματα υγείας για κάλυψη των αναγκών διαβίωσής του και για στήριξη του για κοινωνική επανένταξη. Για άτομα χωρίς κανένα εισόδημα το ύψος του επιδόματος υπολογίζεται ισούται με το 300% ενός βασικού ποσού (€67,57) δηλαδή €202,71 μηνιαίως.
  - Συμπληρωματικό επίδομα για προσωπική φροντίδα και βοήθεια παρέχεται σε άτομα με αναπηρία που δεν μπορούν να ανταποκριθούν μόνα τους στις βασικές ανάγκες τους και χρειάζονται φροντίδα από άλλο άτομο για μαγείρεμα, ψώνια, καθαριότητα σπιτιού, ντύσιμο και προσωπική υγιεινή. Καταβάλλεται σε δύο επίπεδα αναλόγως των αναγκών του ατόμου:
    - Σε πλήρες ποσό που ισοδυναμεί με ποσοστό 120% του βασικού ποσού που προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία (€81,09) και παρέχεται σε άτομα με σοβαρή αναπηρία ή σε άτομα με μόνιμες και σοβαρές αλλοιώσεις στην υγεία τους ή σε τυφλούς, κωφούς και γενικά άτομα που δεν μπορούν να ζήσουν και να εργαστούν μόνα τους.
    - Σε μειωμένο ποσό που ισοδυναμεί με ποσοστό 84% της βασικού ποσού που προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία (€56,76) και παρέχεται σε τυφλούς ή κωφούς που μπορούν να ζήσουν και να εργαστούν μόνοι τους.
  - Επίδομα για αιτούντες εργασία χορηγείται σε παιδιά άνω των 15 ετών που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή και τριτοβάθμια εκπαίδευση και έχουν αναπτυξιακές δυσκολίες ή σε άτομα με αναπηρία των οποίων η φυσική, διανοητική,
- Όσον αφορά το προσωπικό επίδομα αναπηρίας, υπάρχουν πρόνοιες στη νομοθεσία που καθορίζουν τον βαθμό της αναπηρίας, καθώς και τη σοβαρότητα των αλλοιώσεων στην κατάσταση της υγείας του ατόμου.
  - Όσον αφορά το συμπληρωματικό επίδομα για προσωπική φροντίδα και βοήθεια, ο τύπος και η έκταση των αναγκών φροντίδας καθορίζονται στη νομοθεσία στη βάση ειδικών μεθόδων αξιολόγησης της φυσικής κατάστασης του ατόμου.
- Για κάποια ωφελήματα/επιδόματα υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια:
- Το προσωπικό επίδομα αναπηρίας, όταν το άτομο έχει εισόδημα, το ισούται με τη διαφορά του ποσού €202,71 και του μέσου μηνιαίου εισοδήματος των τελευταίων 3 μηνών, από τη μέρα που υποβλήθηκε η αίτηση.
  - Όσον αφορά το συμπληρωματικό επίδομα για προσωπική φροντίδα και βοήθεια, δικαιούχος είναι ανάπηρο άτομο του οποίου το μέσο μηνιαίο εισόδημα (νοικοκυριό ενός ατόμου) δεν ξεπερνά το 250% του βασικού ποσού, δηλαδή τα €168,92 ή άτομο του οποίου το μέσο μηνιαίο εισόδημα των μελών του νοικοκυριού δεν ξεπερνά το 200% του βασικού ποσού, δηλαδή τα €135,14, κατά τους τελευταίους 3 μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης.

		<p>πνευματική ή αισθητηριακή δυσλειτουργία διαπιστώθηκε και αξιολογήθηκε από το Ινστιτούτο Εμπειρογνομόνων Επαγγελματικής Αποκατάστασης και Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρίες. Βασική προϋπόθεση είναι το άτομο να μη λαμβάνει επίδομα ανεργίας με βάση άλλη νομοθεσία και να είναι δηλωμένο ως άνεργο στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται σε €47,29 μηνιαίως.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα ευπαθούς ενεργειακού πελάτη</u> παρέχεται για κάλυψη του κόστους κατανάλωσης ενέργειας (ηλεκτρικό ρεύμα, θέρμανση, γκάζι) που δεν ξεπερνά το ποσό των €27,03 μηνιαίως. • <u>Επίδομα τέκνου</u> για παιδιά με αναπηρίες ή προβλήματα υγείας που είναι κατά 25% μεγαλύτερο από το θεσμοθετημένο επίδομα. 		
 <p>Λετονία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Κοινωνικών Κρατικών Επιδομάτων. • Κανονισμοί Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τα κριτήρια, τις χρονικές περιόδους και τις διαδικασίες που καθορίζουν την αναπηρία και την απώλεια της ικανότητας για εργασία. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Συμπληρωματικό επίδομα</u> για οικογένειες με παιδιά με αναπηρία κάτω των 18 ετών, το οποίο παρέχεται μηνιαίως και το ύψος του ανέρχεται σε €106,72. • <u>Επίδομα παιδικής μέριμνας</u> για παιδιά κάτω των 18 ετών με σοβαρή σωματική και λειτουργική αναπηρία, το ύψος του οποίου είναι €313,43 μηνιαίως. 	<p>Ο <u>βαθμός αναπηρίας</u> καθορίζεται με βάση τη νομοθεσία περί <u>Αναπήρων</u>. Η κατάσταση του ανάπηρου ατόμου <u>αξιολογείται από κρατική ιατρική επιτροπή</u>.</p> <p>Επιπλέον, σε <u>Κανονισμό του Υπουργικού Συμβουλίου</u> περιέχονται πρόνοιες για άτομα με αναπηρία κάτω των 18 ετών που καθορίζουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη διάρκεια της αναπηρίας, που κυμαίνεται από 6 μήνες, 1, 2 ή 5 χρόνια ή μέχρι τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους, και • τον βαθμό της αναπηρίας με βάση τα κλινικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των ασθενειών. 	<p>Δεν υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια για τα κρατικά επιδόματα.</p> <p>Εισοδηματικά κριτήρια είναι δυνατό να υπάρχουν για πρόσθετα επιδόματα που χορηγούνται από τους δήμους/τοπικές αρχές σε άτομα με αναπηρίες στην επικράτειά τους.</p>

 Λιθουανία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Επιδομάτων Τέκνου. • Νόμος περί Συντάξεων Κοινωνικής Πρόνοιας. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα τέκνου</u> για παιδιά με αναπηρία μέχρι το 18^ο έτος ηλικίας ή μέχρι το 21^ο έτος, αν το άτομο φοιτά σε σχολείο σύμφωνα με το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, το ύψος του οποίου ανέρχεται στα €69,92 μηνιαίως. • <u>Επίδομα κοινωνικής αρωγής για αναπηρία</u> με βάση το επίπεδο αναπηρίας ως ακολούθως: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Για άτομα με σοβαρή αναπηρία €264 μηνιαίως. ➢ Για άτομα με μέτρια αναπηρία €198 μηνιαίως. ➢ Για άτομα με ήπια αναπηρία €132 μηνιαίως. 	<p><u>Επίπεδα αναπηρίας:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Υψηλό επίπεδο αναπηρίας</u> (σοβαρή αναπηρία): Το άτομο έχει σημαντικά μειωμένες δυνατότητες ανάπτυξης, συμμετοχής και δραστηριότητας με αποτέλεσμα να χρειάζεται συνεχή νοσηλεία, περίθαλψη και βοήθεια από άλλο άτομο λόγω ασθένειας, τραυματισμού, γενετήσιων ή άλλων προβλημάτων υγείας της παιδικής ηλικίας. • <u>Μέτριο επίπεδο αναπηρίας:</u> Το άτομο έχει μειωμένες δυνατότητες ανάπτυξης, συμμετοχής και δραστηριότητας, με αποτέλεσμα να χρειάζεται τακτική νοσηλεία, περίθαλψη και βοήθεια από άλλο άτομο λόγω ασθένειας, τραυματισμού, γενετήσιων ή άλλων προβλημάτων υγείας της παιδικής ηλικίας. • <u>Χαμηλό επίπεδο αναπηρίας:</u> Το άτομο έχει ασήμαντα μειωμένες δυνατότητες ανάπτυξης, συμμετοχής και δραστηριότητας, με αποτέλεσμα να χρειάζεται συχνή νοσηλεία, περίθαλψη και βοήθεια από άλλο άτομο λόγω ασθένειας, τραυματισμού, γενετήσιων ή άλλων προβλημάτων υγείας της παιδικής ηλικίας. 	<p>Δεν υπάρχουν.</p>
---	--	--	--	----------------------

			<p><u>Αξιολόγηση του επιπέδου αναπηρίας συντελείται ως ακολούθως:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Μετά από ιατρική εξέταση στο Επαρχιακό Γραφείο Αξιολόγησης Αναπηρίας και Επαγγελματικής Δυναμικότητας του Υπουργείου Κοινωνικής Ασφάλισης και Εργασίας. • Μετά από ιατρική εξέταση στο σπίτι ή σε νοσηλευτήριο σε περιπτώσεις σοβαρών διαταραχών υγείας. • Με τη βεβαίωση των γονιών ή κηδεμόνων του παιδιού στις περιπτώσεις που δεν αμφισβητείται το επίπεδο αναπηρίας με βάση τα προσκομισθέντα ιατρικά πιστοποιητικά. 	
 Μαυροβούνιο	<p>Νόμος περί Κοινωνικής Προστασίας και Προστασίας του Παιδιού.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα προσωπικής αναπηρίας</u>, το ύψος του οποίου είναι €178,19 μηνιαίως. Δικαιούχοι είναι άτομα με σοβαρή αναπηρία που δε λαμβάνουν το επίδομα φροντίδας και στήριξης. • <u>Επίδομα φροντίδας και στήριξης</u>, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε €65,35 μηνιαίως. Δικαιούχοι είναι άτομα που χρήζουν φροντίδας και υποστήριξης λόγω σωματικών, διανοητικών, πνευματικών ή αισθητηριακών διαταραχών ή αλλαγών στην κατάσταση της υγείας τους. Το δικαίωμα για παροχή του επιδόματος μπορεί ασκηθεί, νοουμένου ότι ο δικαιούχος δεν έχει ασκήσει το δικαίωμα αυτό βάσει άλλων νόμων και δεν είναι δικαιούχος επιδόματος προσωπικής αναπηρίας. • <u>Δικαίωμα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης</u>. 	<p>Ανήλικο άτομο με αναπηρία είναι το άτομο κάτω των 18 ετών με μακροχρόνιες σωματικές, πνευματικές, διανοητικές ή αισθητηριακές διαταραχές οι οποίες καθιστούν δύσκολη την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στην κοινωνία με βάση την Αρχή της Ισότητας.</p>	<p>Δεν απαντήθηκε.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα κηδείας</u> σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου ύψους €315. • <u>Αποζημίωση για τον γονέα ή τον κηδεμόνα</u> του δικαιούχου επιδόματος προσωπικής αναπηρίας, το ύψος της οποίας ανέρχεται στα €193 μηνιαίως. • <u>Επίδομα τέκνου</u> για ανήλικους λήπτες επιδόματος προσωπικής αναπηρίας. Το επίδομα ανέρχεται στα €39,57 μηνιαίως. • <u>Βοήθημα για ανατροφή και εκπαίδευση</u> για παιδιά με ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες. Καλύπτει το κόστος διαμονής σε ίδρυμα και τα μεταφορικά έξοδα. <p><u>Για σκοπούς άσκησης των δικαιωμάτων παροχής επιδομάτων η κατάσταση του ατόμου αξιολογείται από ειδική επιτροπή.</u></p>		
 Ολλανδία	Νόμος για τους Νέους.	<p>Οι γονείς ή οι κηδεμόνες παιδιού με σωματική ή νοητική αναπηρία μπορούν να επιλέξουν μεταξύ υπηρεσιών ειδικής βοήθειας και υπηρεσιών μέσω κονδυλίου (προϋπολογισμού) για προσωπική φροντίδα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Όσον αφορά τις υπηρεσίες ειδικής βοήθειας</u>, ο παροχέας αποφασίζει για το είδος και τον τρόπο παροχής της βοήθειας. • <u>Υπηρεσίες μέσω κονδυλίου για προσωπική φροντίδα</u> παρέχονται βάσει επιλογής του δικαιούχου, δηλαδή ο δικαιούχος αποφασίζει για το είδος της φροντίδας, τον χρόνο και από ποιον θα λάβει τη φροντίδα. Τα αιτήματα για παροχή υπηρεσιών μέσω κονδυλίου υποβάλλονται στους δήμους, οι οποίοι αποφασίζουν για το κονδύλι που θα διατεθεί για τους νέους. Οι υπηρεσίες μέσω του κονδυλίου παρέχονται υπό 	Ο δήμος αξιολογεί τις ανάγκες του ανήλικου παιδιού και εγκρίνει την παροχή ανάλογων υπηρεσιών προσωπικής φροντίδας.	Δεν υπάρχουν.

		<p>προϋποθέσεις (οι υπηρεσίες βοήθειας, οι παροχές των υπηρεσιών και οι εγκαταστάσεις εγκρίνονται από τον δήμο και δυνατόν να ισχύουν κανόνες όσον αφορά τη βοήθεια που λαμβάνει το παιδί από μέλη της οικογένειάς του ή φίλους). Η ανάγκη για φροντίδα καθορίζεται από το ίδιο το παιδί ή τον νέο κάτω των 18 ετών και τους γονείς του.</p>		
 Ουγγαρία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Οικογενειακής Στήριξης. • Νόμος περί Κοινωνικής Διακυβέρνησης και Κοινωνικών Ωφελημάτων. • Ειδικές πρόνοιες στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Οικογενειακό επίδομα</u>, το οποίο_ανέρχεται σε €69,40 μηνιαίως για κάθε παιδί με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια ή σε €77,14 μηνιαίως, όταν το παιδί προέρχεται από μονογονεϊκή οικογένεια. <p>Στη σχετική νομοθεσία περιλαμβάνεται κατάλογος των ασθενειών, ειδών αναπηρίας, που αποτελούν προϋπόθεση για την παροχή υψηλότερου επιδόματος.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα κατ' οίκον παιδικής φροντίδας</u>, το οποίο είναι καθολικό και πάγιο και καταβάλλεται στους γονείς των παιδιών μέχρι το 3^ο έτος της ηλικίας για παιδιά που δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα υγείας και μέχρι το 10^ο έτος της ηλικίας για παιδιά με αναπηρία ή παιδιά με χρόνια προβλήματα υγείας. • <u>Επίδομα νοσηλείας</u>, το οποίο καταβάλλεται σε άτομα που παρέχουν μακροχρόνια φροντίδα σε μέλη της οικογένειάς τους με αναπηρία ή με μακροχρόνια ασθένεια και χρειάζονται μόνιμη φροντίδα και τα οποία ζουν μαζί τους. Παρέχεται σε τρία επίπεδα ανάλογα με τις ανάγκες του ατόμου (€112, €168 και €201). Το αίτημα για την παροχή του επιδόματος εγκρίνεται, εφόσον ο λήπτης φροντίδας/νοσηλείας πληρεί τουλάχιστον τρία από τα ακόλουθα κριτήρια: Δεν μπορεί να ντυθεί, να πλυθεί, να χρησιμοποιήσει την τουαλέτα, να φάει ή να κινηθεί εντός σπιτιού χωρίς 	<p>Ο βαθμός αναπηρίας και γενικά η φυσική κατάσταση του ατόμου αξιολογείται από ειδικούς ιατρούς. Στη νομοθεσία υπάρχει κατάλογος των ασθενειών και ειδών αναπηρίας που καθιστούν ένα άτομο δικαιούχο για συγκεκριμένα επιδόματα.</p>	<p>Υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια <u>μόνο για την παροχή δημοτικών ωφελημάτων</u>.</p>

		<p>βοήθεια. Η φροντίδα παρέχεται «με πλήρη απασχόληση» και η κατάσταση του λήπτη φροντίδας/νοσηλείας αξιολογείται από ειδικούς ιατρούς. Ο φροντιστής δεν επιτρέπεται να εργάζεται εκτός σπιτιού πέραν των 4 ωρών ημερησίως.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Εκπτώσεις για διακίνηση με μέσα δημόσιας συγκοινωνίας:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Δωρεάν μετακίνηση με μέσα δημόσιας συγκοινωνίας εντός της πρωτεύουσας για άτομα με αναπηρία και τους συνοδούς τους και ➢ έκπτωση 90% στο κόστος εισιτηρίων για μετακινήσεις ατόμων με αναπηρία και συνοδών τους με λεωφορείο ή τρένο εκτός της πρωτεύουσας. • <u>Κάρτα στάθμευσης</u> σε άτομα με αναπηρία ή οδηγούς οχημάτων που μεταφέρουν ανάπηρα ή χρόνια ασθενή άτομα, σύμφωνα με τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Η κάρτα εκδίδεται από τον δήμο όπου διαμένουν τα άτομα με αναπηρία και πρέπει να τοποθετείται στο όχημα που μεταφέρει το άτομο με αναπηρία. Η κάρτα διασφαλίζει δωρεάν στάθμευση για απεριόριστο χρόνο σε χώρους στάθμευσης που απαιτείται πληρωμή, ενώ σε χώρους όπου η στάθμευση απαγορεύεται οι κάτοχοί της έχουν δικαίωμα δωρεάν στάθμευσης για περιορισμένο χρόνο. Ισχύει για 3 χρόνια και η ανανέωσή της γίνεται με νέο αίτημα προς τη δημοτική αρχή και επαναξιολόγηση της φυσικής κατάστασης του ατόμου. • <u>Κάρτα δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης</u>, η οποία παρέχει σε ανήλικα ανάπηρα άτομα και μακροχρόνια ασθενή άτομα <u>δωρεάν φάρμακα και ορθοπεδικό εξοπλισμό.</u> 		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Δημοτικά ωφελήματα</u>, τα οποία αποτελούν οικονομική βοήθεια των δήμων στις οικογένειες ατόμων με αναπηρία για την αγορά αυτοκινήτου ή τεχνική μετατροπή του αυτοκινήτου ή και του σπιτιού που διαμένει το ανάπηρο άτομο. Επίσης παρέχονται εκπτώσεις στην αγορά γευμάτων στο σχολείο, στην αγορά σχολικών βιβλίων, στα τέλη υδατοπρομήθειας, στα τέλη σκυβάλων. Τα ωφελήματα αυτά παρέχονται βάσει εισοδηματικών κριτηρίων. 		
 Πολωνία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος για Οικογενειακές Παροχές. • Νόμος για Στήριξη Εγκύων Γυναικών και Οικογενειών. 	<p>Οι παροχές χορηγούνται με βάση τον βαθμό αναπηρίας ή και εισοδηματικά κριτήρια ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Εφάπαξ παροχή</u> ύψους € 930 για τη γέννηση ζωντανού παιδιού με σοβαρή και μη αναστρέψιμη βλάβη ή ανίατη ασθένεια που απειλεί τη ζωή του. • <u>Επίδομα φροντίδας</u> για ανήλικα ανάπηρα άτομα μέχρι το 16^ο έτος ηλικίας και για ανάπηρα άτομα άνω των 16 ετών που κατέχουν πιστοποιητικό σοβαρής ή μέτριας αναπηρίας που διαπιστώθηκε πριν από το 21^ο έτος της ηλικίας. Το ύψος του ανέρχεται στα €48 μηνιαίως. • <u>Οικογενειακό επίδομα</u>, το οποίο καταβάλλεται: <ul style="list-style-type: none"> ➢ μέχρι το 18^ο έτος της ηλικίας, νοουμένου ότι το μηνιαίο κατά κεφαλήν εισόδημα δεν ξεπερνά τα €157, ➢ μέχρι τη συμπλήρωση της σχολικής εκπαίδευσης αλλά όχι μετά το 21^ο έτος της ηλικίας, νοουμένου ότι το μηνιαίο κατά κεφαλήν εισόδημα δεν ξεπερνά τα €157, ➢ μέχρι το 24^ο έτος της ηλικίας, αν το άτομο σπουδάζει ή είναι κάτοχος πιστοποιητικού μέτριας ή σοβαρής αναπηρίας και νοουμένου 	<p>Ο βαθμός αναπηρίας καθορίζεται με την έκδοση σχετικών πιστοποιητικών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Πιστοποιητικό αναπηρίας για άτομα κάτω των 16 ετών τα οποία:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➢ έχουν σωματική ή πνευματική ανεπάρκεια η αναμενόμενη διάρκεια της οποίας υπερβαίνει τους 12 μήνες και ➢ χρειάζονται πλήρη φροντίδα ή βοήθεια για την κάλυψη των βασικών αναγκών τους λόγω προβλήματος εκ γενετής, μακροχρόνιας ασθένειας ή σωματικής βλάβης. • <u>Πιστοποιητικό επιπέδου αναπηρίας για άτομα άνω των 16 ετών</u>, σύμφωνα με το οποίο το άτομο ταξινομείται σε 3 επίπεδα αναπηρίας, σοβαρή, μέτρια, ελαφρά. Το πιστοποιητικό 	<p><u>Υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια</u> για το οικογενειακό επίδομα και το επίδομα εκπαίδευσης και αποκατάστασης</p> <p><u>Δεν υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια</u> για την εφάπαξ παροχή και το επίδομα φροντίδας.</p>

		<p>ότι το μηνιαίο κατά κεφαλήν εισόδημα δεν ξεπερνά τα €178.</p> <p>Το ύψος του επιδόματος μηνιαίως είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ €22 για παιδιά έως 5 ετών, ➤ €29 για παιδιά από 5 έως 18 ετών και ➤ €31 για άτομα από 18 έως 24 ετών. <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα εκπαίδευσης και αποκατάστασης για παιδιά με αναπηρία:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ €21 για παιδιά έως 5 ετών και ➤ €25 για παιδιά ηλικίας από 5 έως 24 ετών. <p>Το επίδομα καταβάλλεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ σε παιδιά που κατέχουν πιστοποιητικό αναπηρίας μέχρι το 16^ο έτος της ηλικίας και ➤ σε άτομα που κατέχουν πιστοποιητικό μέτριας ή σοβαρής αναπηρίας ηλικίας από 16 έως 24 ετών. 	<p>παρέχεται αναλόγως της περίπτωσης για ορισμένο χρονικό διάστημα ή εφ' όρου ζωής.</p>	
 Πορτογαλία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος για Άτομα με Αναπηρία. • Νόμος για Οικογενειακά Ωφελήματα. • Νόμος για Κοινωνικές Παροχές (πρόνοιες για συμπληρωματικά επιδόματα σε άτομα με αναπηρία). 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα αναπηρίας</u> παρέχεται σε παιδιά ηλικίας έως 10 ετών που χρειάζονται παιδαγωγική ή θεραπευτική στήριξη και το ύψος του ανέρχεται στα €63,01 μηνιαίως, ενώ στις περιπτώσεις μονογονεϊκών οικογενειών στα €85,06 μηνιαίως. • <u>Επίδομα κοινωνικής ένταξης</u> καταβάλλεται από τη γέννησή τους μηνιαίως <u>σε άτομα με βαθμό αναπηρίας 60% και άνω</u> και αποσκοπεί στην αυτονόμηση και την κοινωνική ένταξή τους. Αποτελείται από το βασικό επίδομα (€136,70 και για μονογονεϊκές οικογένειες €184,55 μηνιαίως), το συμπληρωματικό μέρος για ενίσχυση των ατόμων που προέρχονται από νοικοκυριά με ανεπαρκή εισοδήματα ή ζουν μόνοι και το «top-up» 	<p>Για την παροχή <u>επιδόματος κοινωνικής ένταξης</u> απαιτείται βαθμός αναπηρίας τουλάχιστον 60%.</p>	<p>Υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια και συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Για το επίδομα αναπηρίας</u> δικαιούχοι είναι παιδιά που η συνολική αξία των κινητών περιουσιακών στοιχείων μελών της οικογένειάς τους δεν ξεπερνά το ποσό των €104.582,40. • <u>Για το επίδομα κοινωνικής ένταξης</u> το συμπληρωματικό μέρος του ε-

		<p>για αντιστάθμιση του ειδικού κόστους που προκύπτει από την αναπηρία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα ειδικής εκπαίδευσης</u> καταβάλλεται σε παιδιά και νέους με μόνιμη αναπηρία έως 24 ετών για κάλυψη του κόστους φοίτησης σε ειδικά ιδρύματα, παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών στήριξης από ειδικούς επαγγελματίες και παρακολούθησης ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τακτική βάση. 		<p>πιδόματος καταβάλλεται στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Το επίδομα ειδικής εκπαίδευσης</u> εξαρτάται από το οικογενειακό εισόδημα και το κόστος της εκπαιδευτικής στήριξης.
 Ρουμανία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος για την Προστασία και Προώθηση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία. • Νόμος για Επίδομα Τέκνου. • Διάταγμα Έκτακτης Ανάγκης. • Διάταγμα για Βιοψυχοκοινωνική Ένταξη Παιδιών με Αναπηρίες 	<p>Ανήλικα ανάπηρα άτομα δικαιούνται τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Υγειονομική περίθαλψη.</u> • <u>Ειδική εκπαίδευση και κατάρτιση.</u> • <u>Κοινωνική στήριξη.</u> • <u>Βοήθημα για δημιουργία υποδομών στον χώρο διαμονής</u> που διευκολύνουν την κίνηση των ατόμων και διασφαλίζουν την κοινωνική τους ένταξη. • <u>Διευκολύνσεις</u> στην πρόσβαση σε πολιτιστικές, αθλητικές και τουριστικές δραστηριότητες. • <u>Νομική αρωγή.</u> • <u>Φορολογικές εκπτώσεις</u> για τους γονείς/κηδεμόνες παιδιών με αναπηρία. • Οι γονείς/κηδεμόνες παιδιών με αναπηρία μπορούν να επιλέξουν μεταξύ της <u>μίσθωσης προσωπικού βοηθού</u> και της <u>λήψης μηνιαίας αποζημίωσης</u>. Το δικαίωμα μηνιαίας αποζημίωσης δεν έχουν γονείς/κηδεμόνες παιδιών που φοιτούν σε σχολεία εσωτερικής φροντίδας ή σε ειδικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. 	<p>Ο βαθμός αναπηρίας καθορίζεται με βάση τα κριτήρια (ιατρικά, ψυχολογικά και κοινωνικά) που αναφέρονται στο Διάταγμα 1306/2016 για τη βιοψυχοκοινωνική ένταξη παιδιών με αναπηρίες.</p> <p>Αξιολόγηση της φυσικής και σωματικής κατάστασης των ανήλικων ανάπηρων ατόμων γίνεται από ειδική επιτροπή αξιολόγησης κάθε 2 χρόνια.</p>	<p>Δεν απαντήθηκε.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα τέκνου</u> (μέχρι το 18^ο έτος της ηλικίας) ύψους €62,10 μηνιαίως. 		
 <p>Σλοβακία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόνοιες του Νόμου περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (για ανήλικα ανάπηρα άτομα έως 6 ετών). • Πρόνοιες του Νόμου περί Οικονομικών Επιδομάτων (γονικό επίδομα για ανήλικα ανάπηρα άτομα πέραν των 6 ετών). 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Οικονομικό επίδομα</u>, το οποίο καταβάλλεται μηνιαίως σε γονείς/κηδεμόνες παιδιών έως 6 χρονών με χρόνια και σοβαρά προβλήματα υγείας. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται σε €270 για ένα παιδί και €337,5 για δίδυμα. Μητέρα/γονέας που εισέπραξε επίδομα ασθενείας για τουλάχιστον 270 ημέρες κατά τα προηγούμενα 2 έτη πριν από τον τοκετό είναι δικαιούχος επιδόματος ύψους €370 σε περίπτωση ενός παιδιού και €462,5 σε περίπτωση διδύμων. • <u>Επίδομα φροντίδας</u>, το οποίο καταβάλλεται μηνιαίως σε γονέα/κηδεμόνα ή μέλος της οικογένειας που φροντίζει το ανήλικο ανάπηρο άτομο μετά το 6^ο έτος της ηλικίας του και το ύψος του κυμαίνεται μεταξύ €189,35 και €572,36. Όταν το άτομο που φροντίζει το ανήλικο ανάπηρο άτομο δεν έχει άλλο εισόδημα, το επίδομα αυξάνεται κατά €100. Το επίδομα αποτελείται από το <u>βασικό μέρος</u> και το <u>συμπληρωματικό μέρος</u> που παρέχεται, όταν απαιτείται φροντίδα πέραν των 20 ωρών εβδομαδιαίως, και καθορίζεται ως ακολούθως: <u>Όταν ο φροντιστής είναι άτομο σε παραγωγική ηλικία:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ το βασικό μέρος ανέρχεται σε € 430,35 για ένα ανήλικο ανάπηρο άτομο και €572,36 για δύο ή περισσότερα ανήλικα ανάπηρα άτομα και ➤ το συμπληρωματικό μέρος ανέρχεται σε €378,70 για ένα ανήλικο ανάπηρο άτομο και €532,30 για δύο ή περισσότερα ανήλικα ανάπηρα άτομα. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Παιδιά έως 6 ετών</u> πρέπει να <u>εμπíπτουν σε ειδικές κατηγορίες νοσημάτων και η φυσική τους κατάσταση να απαιτεί ειδική φροντίδα</u>. • <u>Παιδιά άνω των 6 ετών</u> πρέπει να έχουν <u>βαθμό λειτουργικής αναπηρίας τουλάχιστον 50%</u>. 	<p><u>Υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια</u>. Όταν το οικογενειακό εισόδημα που αναλογεί στον ανήλικο ανάπηρο είναι τριπλάσιο του κόστους διαβίωσής του (€615,21), το ύψος της οικονομικής συνεισφοράς μειώνεται.</p>

		<p><u>Όταν ο φροντιστής είναι άτομο σε συντάξιμη ηλικία:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ το βασικό επίδομα ανέρχεται σε € 215,18 για ένα ανήλικο ανάπηρο άτομο και €286,18 για δύο ή περισσότερα ανήλικα ανάπηρα άτομα και ➤ το συμπληρωματικό ανέρχεται σε €189,35 για ένα ανήλικο ανάπηρο άτομο και €266,15 για δύο ή περισσότερα ανήλικα ανάπηρα άτομα. <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα προσωπικής βοήθειας</u> καταβάλλεται για υπηρεσίες προσωπικής/ατομικής βοήθειας και το ύψος του είναι €4,18 ανά ώρα. • <u>Επίδομα για αγορά, εκπαίδευση της χρήσης και τροποποίησης τεχνικών μέσων, οργάνων και άλλων βοηθημάτων</u> με μέγιστο ποσό €8.630,42. • <u>Επίδομα για επισκευή τεχνικών μέσων και βοηθημάτων</u>, το ύψος του οποίου καθορίζεται με βάση το κόστος της επισκευής και το οικογενειακό εισόδημα. • <u>Επίδομα για την αγορά εξοπλισμού</u> ανύψωσης/επιβίβασης έως €11.617,88. • <u>Επίδομα για την αγορά προσωπικού οχήματος</u> με μέγιστο ύψος €13.277,57 ή για οχήματα με αυτόματο κιβώτιο έως €8298,48. • <u>Επίδομα για μετατροπή προσωπικού οχήματος</u> με μέγιστο ποσό επιδότησης €6.638,79. • <u>Επίδομα για ανακατασκευή διαμερίσματος, σπιτιού ή γκαράζ</u> μέχρι €6.638,79 για διαμέρισμα ή σπίτι και έως €1.659,70 για γκαράζ. • <u>Επίδομα για μεταφορά/διακίνηση.</u> 		
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα αποζημίωσης για αυξημένες δαπάνες</u> που απορρέουν από την αναπηρία (έξοδα για ειδική διατροφή, υγιεινή, ένδυση, υπόδηση, μετακίνηση, εκπαίδευση σκύλων βοήθειας). 		
 Σλοβενία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Γονικής Μέριμνας και Οικογενειακών Παροχών. • Κανονισμοί για Κριτήρια Διασφάλισης Δικαιωμάτων Παιδιών που Χρησιμοποιούν Ειδικής Φροντίδας. 	<p><u>Ειδικό επίδομα γονικής μέριμνας</u> καταβάλλεται σε γονείς παιδιών που χρήζουν ειδικής φροντίδας και προστασίας και καλύπτει το αυξημένο κόστος που βαρύνει την οικογένειά τους συνεπεία της αναπηρίας/ασθένειάς τους. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται σε <u>€100 μηνιαίως</u>.</p> <p>Το ύψος του επιδόματος είναι αυξημένο κατά <u>€200 μηνιαίως</u> για γονείς παιδιών με σοβαρές ψυχικές ή διανοητικές διαταραχές, με σοβαρά περιορισμένη φυσική δραστηριότητα, σοβαρές ασθένειες, σωματικές βλάβες που χρειάζονται συνεχή φροντίδα, προστασία και περίθαλψη.</p>	<p>Το δικαίωμα για λήψη ειδικού επιδόματος γονικής μέριμνας ασκείται στη βάση <u>γνωμοδότησης ειδικής ιατρικής επιτροπής</u> που εξετάζει τα αιτήματα.</p>	<p>Δεν υπάρχουν.</p>
 Φινλανδία	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος για Επίδομα/Ωφελήματα Αναπήρων. • Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Ωφελημάτων Αποκατάστασης. • Νόμος περί Κοινωνικής Πρόνοιας. • Νόμος περί Υπηρεσιών και Βοήθειας για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες. • Νόμος για την Ειδική Περίθαλψη Ατόμων με Νοητική Αναπηρία. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Ωφελήματα/επίδομα αποκατάστασης από τις κρατικές Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➢ <u>Υπηρεσίες εντατικής ιατρικής αποκατάστασης</u> (θεραπείες, προγράμματα αποκατάστασης, ψυχολογική στήριξη) σε νέους και παιδιά με αναπηρία ή ασθένεια. ➢ <u>Παροχή βοηθητικών συσκευών σε παιδιά/νέους άνω των 7 ετών</u> για την απρόσκοπτη εκπαίδευσή τους. ➢ <u>Επίδομα αποκατάστασης σε νέους άνω των 16 ετών</u> που συμμετέχουν σε πρόγραμμα αποκατάστασης με στόχο τη βελτίωση των ικανοτήτων τους, για να σπουδάσουν ή να αποκατασταθούν επαγγελματικά. ➢ <u>Επίδομα αποκατάστασης σε νέους από 16 έως 19 ετών</u> κατά τη διάρκεια των σπουδών 	<p>Το δικαίωμα σε αποζημίωση/επίδομα και το ύψος τους καθορίζονται με βάση τις <u>ανάγκες του ατόμου ανάπηρου</u> για φροντίδα και την <u>έκταση των αναγκών υπηρεσιών για θεραπεία και αποκατάσταση</u>. Αξιολογούνται οι ανάγκες του ατόμου ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξης και την ηλικία και εκτιμάται κατά πόσο η ανάγκη φροντίδας συνδέεται με την ασθένεια/αναπηρία και αν οι ανάγκες για περίθαλψη/αποκατάσταση είναι μεγαλύτερες από το κανονικό σε σύγκριση με άλλα παιδιά της ίδιας ηλικίας.</p>	<p>Τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία των γονέων ή του παιδιού κάτω των 16 ετών <u>δεν επηρεάζουν το δικαίωμά του για επίδομα αναπηρίας</u>. Το επίδομα φροντίδας και το συμπληρωματικό επίδομα αναπηρίας συμψηφίζονται με το επίδομα αναπηρίας.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Νόμος περί Υπηρεσιών Διεργηθείας για Άτομα με Αναπηρίες 	<p>τους ή κατά τη <u>διάρκεια παρακολούθησης προγράμματος αποκατάστασης.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Επίδομα αναπηρίας, το οποίο καταβάλλεται:</u> <ul style="list-style-type: none"> ➢ σε <u>νέους άνω των 16 ετών</u> με χρόνιες ασθένειες ή αναπηρία για στήριξη τους στην καθημερινή ζωή, στην εργασία και στις σπουδές, το ύψος του οποίου καθορίζεται με βάση την ανάγκη του ατόμου για βοήθεια, εποπτεία και στήριξη και αφορά συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή απεριόριστο χρόνο, ➢ σε <u>ανήλικα ανάπηρα άτομα κάτω των 16 ετών</u> που χρήζουν ειδικής φροντίδας για στήριξη της καθημερινής διαβίωσής τους, η λήψη του οποίου εγκρίνεται για περιορισμένο χρόνο και ανανεώνεται, όταν αυτό αποδειχθεί αναγκαίο. Η παροχή του γίνεται σε τρία επίπεδα, <u>βασικό, μέσο και υψηλό.</u> • <u>Γενικό επίδομα στέγασης</u>, το οποίο δεν υπολογίζεται με βάση το πραγματικό κόστος στέγασης αλλά το «μέγιστο κόστος στέγασης», όταν το πρώτο είναι υψηλότερο. • <u>Γενικές Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας</u>, οι οποίες, με βάση τον Νόμο περί Κοινωνικής Πρόνοιας, παρέχονται από τους δήμους σε οικογένειες παιδιών με σοβαρή αναπηρία. Πρόκειται για υπηρεσίες κατ' οίκον φροντίδας, μετακίνησης, στήριξης στις καθημερινές τους δραστηριότητες, προσωπικής βοήθειας και παροχής βοηθητικών συσκευών. • <u>Υπηρεσίες ειδικής φροντίδας για άτομα με νοητική αναπηρία</u>, οι οποίες παρέχονται από τους δήμους. • <u>Επιδότηση από τους δήμους της φροντίδας ηλικιωμένων, αναπήρων ή ασθενών ατόμων από</u> 		
--	---	---	--	--

		<p><u>μέλος της οικογένειας ή άτομο που έχει στενή σχέση μαζί τους</u>, σκοπός της οποίας είναι η εξυπηρέτηση των ειδικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία/ασθένεια σε <u>οικείο περιβάλλον</u>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Υπηρεσίες διερμηνείας (δωρεάν)</u>, οι οποίες παρέχονται από τις κρατικές Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι δικαιούχοι μπορούν να κάνουν χρήση των υπηρεσιών κατά την εργασία, τη μελέτη, την εκπαίδευση, τη συμμετοχή τους σε κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές εκδηλώσεις/δραστηριότητες κ.λπ. <u>Άτομα με προβλήματα ακοής ή/και ομιλίας δικαιούνται τουλάχιστον 180 ώρες υπηρεσίες διερμηνείας και άτομα με προβλήματα ακοής και όρασης δικαιούνται 360 ώρες υπηρεσίες διερμηνείας ανά έτος.</u> • <u>Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και παροχή υποβοηθητικών τεχνολογικών μέσων (δωρεάν)</u>, τα οποία παρέχονται από τα Κέντρα Υγείας των δήμων και τα νοσοκομεία. Για κάθε παιδί καταρτίζεται ένα πρόγραμμα θεραπείας/αποκατάστασης. Οι δήμοι προσφέρουν σε άτομα με αναπηρία <u>δωρεάν υποβοηθητικά τεχνολογικά μέσα</u> (ηλεκτροκίνητα τροχοκαθίσματα, μπαστούνια, συσκευές επικοινωνίας, βοηθήματα ακοής κ.ά.), τα οποία επιστρέφουν, όταν δεν τα χρειάζονται. Οι υπηρεσίες <u>καλύπτουν και το κόστος επισκευής και συντήρησης των παρεχόμενων τεχνολογικών μέσων.</u> 		
--	--	---	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Ερώτημα προς το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης (ECPRD) αναφορικά με την παροχή ωφελημάτων/ επιδομάτων προς ανήλικα άτομα με αναπηρία

Εισαγωγή

Στοχεύοντας στη βελτίωση της υπάρχουσας νομοθεσίας αναφορικά με την παροχή ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα άτομα με αναπηρία, μέλος του κοινοβουλίου έχει ζητήσει τη διεξαγωγή έρευνας για το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες για τα ωφελήματα/επιδόματα σε ανήλικους με αναπηρία.

Στην Κυπριακή Δημοκρατία ανήλικα άτομα με αναπηρία δικαιούνται επιδομάτων με βάση τον «Περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμο του 2014». Επίσης, άτομα με αναπηρία δύνανται να αιτηθούν για ωφελήματα/επιδόματα μέσω του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες στη βάση συγκεκριμένων σχεδίων.

Ερωτήσεις:

- Υπάρχει νομοθεσία αναφορικά με την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα ανάπηρα άτομα;
- Αν ναι, ποια είναι αυτά τα οικονομικά ωφελήματα/επιδόματα;
- Ποιος ο βαθμός αναπηρίας που αποτελεί κριτήριο, για να καταστεί ένα ανήλικο άτομο με αναπηρία δικαιούχο οικονομικού ωφελήματος/επιδόματος;
- Υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια (περυσιακά στοιχεία και εισοδήματα γονέων) για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων/επιδομάτων σε ανήλικα άτομα με αναπηρία;

Η Βουλή των Αντιπροσώπων παρακαλεί όπως τα πιο πάνω ερωτήματα απαντηθούν έως τις **20 Νοεμβρίου 2019**.

Request to the European Center for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD) concerning the provision of benefits to minors with disabilities

Introduction

Aiming to improve existing legislation on the provision of benefits/allowances to minors with disabilities, a Member of Parliament has called for an investigation into the legal framework in place in other European countries on the benefits/allowances of minors with disabilities.

In the Republic of Cyprus, minors with disabilities are entitled to benefits/allowances under the "Minimum Guaranteed Income and Social Benefits Act 2014". People with disabilities can also apply for benefits/allowances through the Department for Social Inclusion of People with Disabilities on the basis of specific programmes.

Questions

- Is there legislation regarding the provision of financial benefits/allowances to minors with disabilities?
- If yes, what are these financial benefits/allowances?
- What is the degree of disability that can render a minor with disabilities a beneficiary of financial benefits/allowance?
- Are there income criteria (parental assets and income) for the provision of financial benefits/allowances to minors with disabilities?

The House of Representatives kindly requests your replies by **20 November 2019**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

με τη δέουσα,
Παρακαλώ

Βουλευτής Πάφου
ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις
Τηλ.: 26932204, 22407257
Φαξ: 26949838, 22407291

Κύριο Σωκράτη Σωκράτους
Γενικό Διευθυντή Βουλής των Αντιπροσώπων
Λευκωσία

8/10

25 Σεπτεμβρίου 2019

Θέμα: Έρευνα αναφορικά με το πλαίσιο άλλων ευρωπαϊκών κρατών για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων προς ανήλικα άτομα με αναπηρία

Αξιότιμε κύριε,

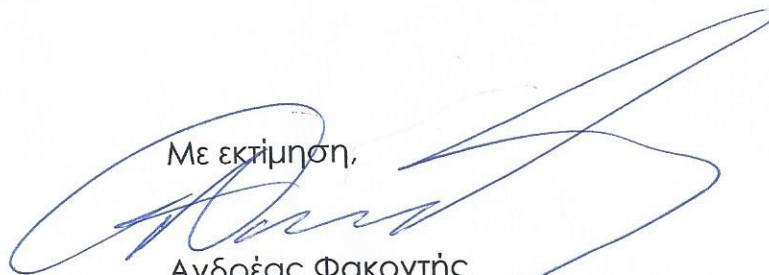
Παρακαλώ όπως δώσετε οδηγίες για διενέργεια έρευνας αναφορικά με το πλαίσιο άλλων ευρωπαϊκών κρατών για την παροχή οικονομικών ωφελημάτων προς τα ανήλικα άτομα με αναπηρία.

Ειδικότερα, θα ήθελα να διερευνηθούν τα εξής:

- (α) Κατά πόσο τα ανήλικα άτομα με αναπηρία είναι δικαιούχοι σε οικονομικά ωφελήματα, ακριβώς λόγω της αναπηρίας τους.
- (β) Εάν ναι, ποια τα οικονομικά ωφελήματα που παρέχονται στα ανήλικα άτομα με αναπηρία.
- (γ) Ποιος ο βαθμός αναπηρίας που λαμβάνεται ως κριτήριο προκειμένου να καταστεί ένα ανήλικο άτομο με αναπηρία, δικαιούχο σε οποιοδήποτε οικονομικό ωφέλημα.
- (δ) Κατά πόσο λαμβάνονται υπόψη τα εισοδηματικά ή περιουσιακά στοιχεία των γονέων για σκοπούς παροχής οικονομικών ωφελημάτων προς τα παιδιά με αναπηρίες.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων.

Με εκτίμηση,

Ανδρέας Φακοντής
Βουλευτής ΑΚΕΛ – Αριστερά – Νέες Δυνάμεις
Πρόεδρος Κοινοβουλευτικής Επιτροπής
Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων